

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА»

Ступінь освіти	бакалавр
Освітня програма	«Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Тривалість викладання	8 семестр, 15 чверть
Заняття:	за розкладом
Лекції	1 раз на тиждень
Практичні	1 раз на два тижні
Мова викладання	англійська, українська
Кафедра, що викладає	перекладу

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=1557>

Консультації:

Онлайн-консультації *: Teams – група «АПП»

Інформація про викладачів:

Висоцька Тетяна Миколаївна (лекції, практичні заняття)	кандидат філологічних наук, доцент
Персональна сторінка	https://pereklad.nmu.org.ua/ua/vysotska.php
Е-пошта:	Vysotska.T.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми перекладознавства» є важливою складовою у структурі професійної підготовки майбутніх перекладачів, покликана ознайомити студентів з сучасними трендами науки про переклад. Курс спрямований на надання студентам відомостей і знань про сучасні ідеї та концепції перекладознавства, розвиток умінь використовувати ці відомості та знання у перекладацькій діяльності..

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Актуальні проблеми перекладознавства» - надання студентам відомостей і знань про сучасні ідеї та концепції перекладознавства, розвиток умінь використовувати ці відомості та знання у перекладацькій діяльності.

Завдання курсу:

- розглянути особливості розвитку та актуальні тенденції сучасного перекладознавства;

- навчити здобувачів враховувати ці особливості у своїй перекладацькій діяльності;
- навчити аналізувати та розуміти та ситуацію на ринку перекладацьких послуг з урахуванням вимог до роботи перекладача та професійного стандарту.

3. Результати навчання:

- Ефективно працювати з сучасною перекладознавчою інформацією з вітчизняних та закордонних джерел; критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати для застосування у практичній діяльності.
- Розуміти основні проблеми сучасного перекладознавства та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції перекладознавчої науки на сучасному етапі розвитку, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Проводити наукові та/або прикладні дослідження з перекладознавства.

4. Структура курсу

Лекції

1. Переклад: проблема дефініції та типологія.

Об'єкт, предмет і завдання курсу «Актуальні проблеми перекладознавства».

Текст як посередник процесу перекладу.

Розділи перекладознавства.

Проблема дефініції перекладу.

Типологія перекладів.

2. Проблема еквівалентності у перекладознавстві.

Дефініція еквівалентності в перекладознавстві.

Типологія еквівалентності в перекладознавстві.

Залежність еквівалентності від типу перекладного тексту.

Трансформації як спосіб досягнення еквівалентності.

3. Інформація як основа перекладу.

Дефініції інформації.

Типологія інформації в перекладознавстві: денотативна інформація; конотативна інформація; прагматична інформація.

4. Моделі перекладу.

Денотативна (ситуативна) модель перекладу.

Семантична модель перекладу.

Інформативна модель перекладу.

Трансформаційна модель перекладу.

Модель перекладу із мовою-посередником.

Психолінгвістична модель перекладу.

Комунікативні моделі перекладу.

Дискурсивна модель перекладу.

5. Фонетичний аспект перекладу

Транслітерація як прийом відтворення графічної форми іншомовного слова.

Транскрипція як прийом відтворення звукової форми іншомовного слова.

Комбінація транскрипції та транслітерації.

Фонографічна заміна за традицією.

Зміна ритміко-мелодійного малюнка віршів.

6. Граматичний аспект перекладу

Трансформації на словотвірному рівні

Трансформації на морфологічному рівні

Трансформації на синтаксичному рівні

7. Лексичний аспект перекладу

Міжмовні лексичні відповідники.

Денотативний аспект лексичних трансформацій.

Конотативний аспект лексичних трансформацій.

Номінативний аспект лексичних трансформацій.

8. Прагматичний аспект перекладу

Переклад фразеологічних одиниць.

Фігуративні прагматичні трансформації.

Прагматичні концептуальні перетворення в перекладах.

Аксіологічні прагматичні трансформації.

Мегатекстові трансформації в перекладах.

9. Проблема лакун і реалій у перекладознавстві

Лакуни. Типологія лакун.

Реалії. Класифікація реалій в перекладознавстві.

Прийоми перекладу реалій.

10. Сучасний ринок перекладацьких послуг.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. The institutionalization of the discipline.

2. The translation process as object of research.

3. Taking up the challenge of a non-prescriptive approach to translation: Gideon Toury and descriptive translation studies.

4. Gender and translation.

5. Sociology and translation studies.

6. Functionalism in translation studies.

7. Linguistic approaches in translation studies.

8. Corpus linguistics in translation studies.

9. Cognitive and psycholinguistic approaches.

10. Multimodality and translation.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Мультимедійний проектор.

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за лекційні заняття (завдання за кожною темою, що виконуються під час лекцій або на платформі Moodle, кожне завдання максимально оцінюється у 100 балів) та оцінок за роботу на практичних заняттях (максимально оцінюється у 100 балів). Отримані середні бали за лекційні та практичні заняття додаються, вираховується середній загальний бал і він є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
100	100	(бал теоретичної частини + бал практичної частини):2
		100

Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку), то він складає залік. Залік відбувається у формі письмової залікової роботи: 1 відкрите теоретичне питання та тест з 10 питань.

Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 50 балів. Тест оцінюється у 50 балів.

Максимальна кількість балів за залік: 100.

6.3. Критерії *оцінювання контрольних завдань за кожною темою, що виконуються під час лекцій:*

Тестові завдання:

Тест з 10 питань: 1 правильна відповідь – 10 балів.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь максимально оцінюється в 100 балів, причому:

90-100 балів – відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх

досягнень; критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей. Може містити негрубі помилки, описки.

80-89 балів – відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована.

70-79 балів – Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена; відповідь фрагментарна.

60-69 балів – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення

<60 балів – наявність відповіді, яка не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення.

6.4 Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях.

З кожної теми практичних занять здобувач вищої освіти отримує середній бал (має 100 балів), який розраховується як середнє арифметичне з балів за презентацію по темі (має 100 балів) та за реферування статті (має 100 балів) (презентації та реферати завантажуються у Мудл).

Кожна виконана презентація максимально оцінюється у 100 балів, причому:

- Оцінку **“відмінно”** отримують студенти, чиї роботи демонструють точне розуміння завдання, повне розкриття теми, повний виклад її аспектів, логічне викладення матеріалу, оптимальне розміщення інформації на слайд, виправдане включення в роботу графіків, малюнків; чиї роботи правильні з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; якщо витриманий єдиний стиль та раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; якщо використано різноманітні види слайдів;
- Оцінку **“добре”** – отримують студенти, чиї роботи демонструють недостатньо точне розуміння завдання, неповне розкриття теми, неповний виклад її аспектів, логіка викладення матеріалу дещо порушена, деякі порушення у розміщення інформації на слайд, невиправдане включення в роботу графіків, малюнків; чиї роботи містять поодинокі помилки/описки; якщо стиль дещо неоднорідний та недостатньо раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; якщо використано недостатньо різноманітні види слайдів;
- Оцінку **“задовільно”** – отримують студенти, чиї роботи демонструють неточне розуміння завдання, фрагментарне розкриття теми, частковий виклад її аспектів, логіка викладення матеріалу значно порушена, деякі порушення у розміщення інформації на слайд, невиправдане включення в роботу графіків, малюнків або їх повна відсутність; чиї роботи містять значну кількість помилок/описок; якщо стиль дещо неоднорідний та використана анімація недоречна; якщо використано одноманітні слайди;
- **“незадовільно”** – використані матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, тема не розкрита, її аспекти не викладено, відсутня логіка викладення інформації, наявність грубих помилок, використаний тільки текстовий виклад матеріалу.

Кожний виконаний реферат максимально оцінюється у 100 балів, причому:

- Оцінку “**відмінно**” отримують студенти, чії роботи за структурою відповідають плану реферування наукової статті, містять достатню кількість відповідних ключові фрази; чії роботи описують основний зміст статті, включають в себе передумови, мету і спрямованість статті, стисло наводять методи, результати та висновки, не містять помилок, можуть бути наявні поодинокі описки;
- Оцінку “**добре**” – отримують студенти, чії роботи за структурою відповідають плану реферування наукової статті, але містять одноманітні ключові фрази; чії роботи описують основний зміст статті, включають в себе передумови, мету і спрямованість статті, стисло наводять методи, результати та висновки, але містять прямі запозичення з оригіналу, містять негрубі помилки;
- Оцінку “**задовільно**” – отримують студенти, чії роботи за структурою частково відповідають плану реферування наукової статті, містять обмежену кількість ключових фраз; чії роботи нечітко передають основний зміст статті, фрагментарно включають в себе передумови, мету і спрямованість статті, методи, результати та висновки, містять прямі запозичення з оригіналу та поодинокі грубі помилки;
- “**незадовільно**” – отримують студенти, чії роботи за структурою не відповідають плану реферування наукової статті, містять обмежену кількість ключових фраз; чії роботи не передають основний зміст статті, фрагментарно включають в себе передумови, мету і спрямованість статті, методи, результати та висновки, містять прямі запозичення з оригіналу та грубі помилки.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування групи у Teams, перегляд новин на Телеграм-каналі.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Актуальні проблеми перекладознавства» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=2791>).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувача вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Актуальні проблеми перекладознавства».

8. Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Ахмедова Е.Д. Стратегії і методи англо-українського перекладу засобів мовного втілення еталонів художніх порівнянь, Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, №91, 2020, електронний ресурс - <https://periodicals.karazin.ua/foreignphilology/article/view/15859/14671>
2. Винник О. Ю. Дискурс, функціональний стиль, жанр, текст: співвідношення понять, Філологічні студії, Луцьк, 2004, № 2. С. 55–62.
3. Дзера О. В. Перекладацькі жанри: проблема класифікації, Провідні лінгвістичні концепції кінця ХХ ст. : тези Всеукр. наук. конф., Львів : Вид-во Львів. держ. ун-ту, 1996. С. 83.
4. Висоцька Т.М. Конспект лекцій з курсу «Актуальні проблеми перекладознавства», Дніпро, 2020. 69с.
5. Висоцька Т.М. Методичні матеріали для практичних занять з курсу «Актуальні проблеми перекладознавства», Дніпро, 2020. 15с.
6. Висоцька Т.М. Методичні матеріали для проведення комплексної контрольної роботи з курсу «Актуальні проблеми перекладознавства», Дніпро, 2020. 14с.
7. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування : посібник, Київ, 2004. 120с.
8. Зорівчак Р. П. Український художній переклад у націотворчих вимірах, Збірник «Р. М. Рільке і Україна» : наукові студії та переклад з Р. М. Рільке. Івано-Франківськ. : КОЛО, 2004, Вип. 2. С. 132–160.
9. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу, Київ, 1982. 165с.
10. Литвин І. М. Перекладознавство, Черкаси, 2014. 240с.
11. Шпак В.К. Основи перекладу. Граматичні та лексичні аспекти: Навчальний посібник, Київ, 2005. 310с.
12. Tashchenko G. V., Kabiri M. H. Gender stereotypes in translation: stylistic perspective, Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов, №91, 2020, електронний ресурс - <https://periodicals.karazin.ua/foreignphilology/article/view/15867/14684>
13. The Routledge Handbook of Translation Studies, Edited by Carmen Millán and Francesca Bartrina, New York, 2013. 594p.

Допоміжні

1. Steiner G. After Babel: Aspects of Language and Translation, Newburyport, 2013. 520p.
2. Sergio Bolaños Cuéllar Equivalence Revisited: A Key Concept in Modern Translation Theory https://www.researchgate.net/publication/237029925_Equivalence_Revisited_A_Key_Concept_in_Modern_Translation_Theory
3. Theories of Translation: An Anthology of Essays from Dryden to Derrida, Ed. J. Biguenet, R. Schulte, Chicago, 2012. 250p.

- ресурси Інтернет:

<https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/RP/article/view/RP.2006.001>

<https://azurit.kiev.ua/uk/2017/06/30/lingvistichna-teoriya-perekladu/>

<http://www.ejournals.eu/pliki/art/4560/>

http://www.nua.kharkov.ua/images/stories/Kafedri/Kaf_Teorii_I_Praktiki_Perevoda/Metod_obesp/2017-2018/Teoriya%20perekladu.PDF

<http://www.essayedge.com/promo/samplework.shtml>

<http://www.press.uchicago.edu/Misc/Chicago/cmosfaq.html>

<http://www.gsas.harvard.edu/academic/fellowships/essays.html>

http://www.staffs.ac.uk/services/library_and_info/reference.html

<http://www.wisc.edu/writing/Handbook/AcademicWriting.html>

<http://owl.english.purdue.edu>

- навчальні посібники, довідники, методичні вказівки з дисципліни «Актуальні проблеми перекладознавства»